

Sygn. akt III AUa 208/14

## WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 28 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maciej Piankowski
Sędziowie:	SSA Grażyna Horbulewicz (spr.) SSA Aleksandra Urban
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2014 r. w Gdańsku

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji J. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 października 2013 r., sygn. akt VIII U 931/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 208/14

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił J. B. prawa do emerytury pomostowej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do żądanego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 1 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie. Uzasadniając swoje stanowisko Sąd wskazał, iż wnioskodawca urodzony (...) w okresach od 26 listopada 1987 r. do 1 grudnia 1987 r., od 29 grudnia 1987 r. do 21 września 1988 r., od 24 stycznia 1989 r. do 30 stycznia 1990 r. i od 20 maja 1990 r. do 26 kwietnia 1991 r. był zatrudniony u armatorów zagranicznych, za pośrednictwem

(...) Agencji (...), gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę, jako członek załóg na statkach morskich w charakterze członka ekipy remontowej, motorzysty, smarownika - magazyniera. Z tytułu opisanego zatrudnienia, (...) Sp. z o.o. uiszczala składki na ubezpieczenia społeczne.

Kolejno, w okresie od 1 października 2001 r. do 30 sierpnia 2003 r., ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) A. T. we W., na stanowisku mechanika, przy czym w okresie od 1 sierpnia 2003 r. do 31 sierpnia 2003 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. A. T. był agentem (...) S.A. w W.. We wskazanym wyżej okresie zatrudnienia ubezpieczony pracował na barce paliwowej, gdzie magazynowane było paliwo, oleje, chemikalia. Barka stała w porcie, stanowiła magazyn, była własnością (...) S.A. w W.. Ubezpieczony wydawał paliwo z barki na statki, które podpływały do barki. Obsługiwał agregaty prądotwórcze, które napędzały dystrybutory do wydawania paliwa. Przebywał na barce 24h przez 2 tygodnie w miesiącu.

W okresie od 15 lipca 2004 r. do 22 kwietnia 2006 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) S.A. w W. na stanowisku motorzysty okrętowego. Wykonywał te same obowiązki, które wykonywał w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) A. T. we W..

W dniu 2 stycznia 2013 r. ubezpieczony złożył u pozwanego wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej, który zaskarżoną decyzją został załatwiony odmownie.

W analizowanej sprawie bezspornym było, że ubezpieczony ukończył 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie pozostaje w stosunku pracy. Spór zaś sprowadzał się do ustalenia, czy w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. w dniu 1 stycznia 2009 r., ubezpieczony posiadał wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy lub 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach, w wymiarze 15 lat.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło Sądowi I instancji na ustalenie, iż w okresach od 26 listopada 1987 r. do 1 grudnia 1987 r., od 29 grudnia 1987 r. do 21 września 1988 r., od 24 stycznia 1989 r. do 30 stycznia 1990 r., od 20 maja 1990 r. do 26 kwietnia 1991 r. ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w pkt 23 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, stanowiącego wykaz prac w szczególnych warunkach, tj. prace na statkach żeglugi morskiej.

Sąd uznał, iż nie jest trafnym stanowisko pozwanego, że tylko pracodawca może stwierdzić w stosownym świadectwie pracy okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, albowiem o ile w postępowaniu przed organem rentowym zastosowanie mają przepisy kodeksu postępowania administracyjnego i reguły zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, określające dokumenty, które mogą stanowić podstawę do przyznania prawa do świadczenia, to w postępowaniu przed sądem ograniczeń dowodowych nie ma. Wobec powyższego, dowodem może być m.in. zaświadczenie wystawione przez pośrednika, jakim niewątpliwie była (...) Sp. z o.o. w G., które w sposób nie budzący wątpliwości odzwierciedla zarówno przebieg zatrudnienia ubezpieczonego jak i zajmowane przez niego stanowiska. Okresy zatrudnienia za pośrednictwem (...) Sp. z o.o. wymienione w zaświadczeniach pozwany uwzględnił w stażu pracy, jako okresy składkowe.

Dodatkowo Sąd zaznaczył, że z treści art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, iż płatnik składek jest zobowiązany do wystawienia zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach (szczególnym charakterze). Płatnikiem składek w spornych okresach była niewątpliwie (...) Sp. z o.o. Jednocześnie Sąd podkreślił, że ustawa o emeryturach pomostowych nie zawiera przepisu wyłączającego możliwość nabycia prawa do emerytury pomostowej z tytułu wykonywania pracy za granicą. Przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin ani wydane na jej podstawie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze również nie wyłączały możliwości nabycia prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach (bądź szczególnym charakterze) za granicą. Istotnym jest jedynie, by praca ta była wykonywana stale, w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku i przez okres wskazany

w powołanym rozporządzeniu. Również ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS nie zawiera wymogu wykonywania prac jedynie na terenie kraju. Ustawa ta uzależnia nabycie prawa do świadczeń w niej przewidzianych od wykazania odpowiedniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W myśl art. 6 ust. 1 tej ustawy, stosowanego z mocy art. 28 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 117 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia. W myśl zaś ust. 2 art. 6 za okresy składkowe uważa się również przypadające przed 15 listopada 1991 r. okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne na obszarze Państwa Polskiego w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. Art. 6 ust. 2 pkt d ustawy pozwala zaliczać do okresów składkowych również okresy zatrudnienia obywateli polskich poza granicami kraju u innych pracodawców zagranicznych pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce. Sąd zaznaczył, że okolicznością niekwestionowaną przez pozwanego było opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne w okresach wykonywania przez ubezpieczonego pracy poza granicami kraju - okresy te uwzględnione zostały bowiem w ogólnym stażu pracy, jako składkowe. Nie jest w związku z tym zrozumiałe stanowisko pozwanego odmawiające uznania tych ich jako okresów wykonywanych w szczególnych warunkach.

W myśl § 6 ust. 2 uchwały Rady Ministrów nr 123 z 3 września 1984 r. w sprawie zasad podejmowania pracy przez obywateli polskich u pracodawców zagranicznych (M. P. Nr 23, poz. 157 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym od 28 listopada 1985 r. - jednostka kierująca obywatela polskiego do pracy za granicą u pracodawcy zagranicznego obowiązana była przekazywać na konto ZUS miesięcznie kwotę w złotych odpowiadającą 28% średniej płacy z roku poprzedniego w gospodarce uspołecznionej, bez uwzględnienia płac w przemyśle wydobywczym, celem refundacji kosztów świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Przedmiotowe uregulowanie koreluje z regulacją wyrażoną w obowiązującym od 1 stycznia 1985 r. zarządzeniu Ministra Finansów z 27 grudnia 1984 r. w sprawie zasad ustalania wysokości i trybu przekazywania przez osobę kierowaną do pracy za granicą wpłat w walucie obcej na rzecz jednostki kierującej oraz sposobu wykorzystania tych wpłat. Przepisy tego zarządzenia, zgodnie z § 5 ust. 1, dotyczą zarówno umów zawartych po dniu wejścia w życie uchwały nr 123 Rady Ministrów, jak i umów przedłużanych po tym terminie. Stosownie do regulacji zawartej w powyższym zarządzeniu, obywatel polski kierowany do pracy za granicą u pracodawcy zagranicznego, obowiązany był dokonywać określonych w jego § 1 ust. 1 pkt 1 i 2 wpłat, których część (określona w § 3 ust. 1 zd. 2 zarządzenia) odsprzedawana była Narodowemu Bankowi Polskiemu. Kwoty pochodzące z odsprzedaży walut obcych jednostka kierująca przeznaczała na pokrycie ponoszonych w złotych świadczeń w interesie i na rzecz obywateli polskich i ich rodzin, w tym na rzecz ZUS z tytułu uprawnień do pomocy leczniczej w Polsce, zasiłków porodowego i pogrzebowego oraz rent i emerytur.

Sąd zaznaczył także, że możliwość zatrudniania obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych przewidywały przepisy ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o zatrudnieniu (Dz. U. 1989 r. Nr 75 poz. 446 ze zm.), a następnie ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zatrudnieniu i bezrobociu (Dz. U. 1991 r. Nr 106 poz. 457 ze zm.), które stanowiły, że tego typu zatrudnienie jest realizowane na podstawie: umów międzynarodowych, umów zawartych przez upoważnione jednostki kierujące z obywatelami polskimi, kierowanymi przez te jednostki do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, umów zawartych przez obywateli polskich z pracodawcami zagranicznymi.

Sąd podkreślił także, że w aktach emerytalnych ubezpieczonego znajdują się zaświadczenia (...) Sp. z o.o., potwierdzające opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne, zgodnie z obowiązującymi przepisami, co oznacza, że na konto ZUS zostały wpłacone składki w celu refundacji świadczeń z ubezpieczenia społecznego za czas trwania kontraktów, w wysokości określonej obowiązującymi w tym zakresie przepisami. A skoro tak, to uznać należało, że okresy pracy ubezpieczonego u armatorów zagranicznych stanowią okresy składkowe, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stosowanym z mocy art. 28 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

Jednocześnie okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 1 października 2001 r. do 30 sierpnia 2003 r. oraz od 15 lipca 2004 r. do 22 kwietnia 2006 r. nie zostały uznane przez Sąd za okresy pracy w warunkach szczególnych, albowiem wówczas ubezpieczony wydawał paliwo z barki stacjonującej w porcie na podpływające do niej statki. Barka zaś jako taka, nie jest statkiem żeglugi morskiej. Nadto, rodzaj pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w ww. okresach nie

został wymieniony w załączniku nr 1 - wykaz prac w szczególnych warunkach ani w załączniku nr 2 - wykaz prac o szczególnym charakterze do ustawy o emeryturach pomostowych.

Praca wykonywana przez ubezpieczonego w ww. okresach nie stanowi również pracy w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Okresy od 26 listopada 1987 r. do 1 grudnia 1987 r., od 29 grudnia 1987 r. do 21 września 1988 r., od 24 stycznia 1989 r. do 30 stycznia 1990 r., od 20 maja 1990 r. do 26 kwietnia 1991 r. uznane przez Sąd za pracę w warunkach szczególnych wraz z okresem 11 lat, 4 miesięcy i 9 dni uznanym przez organ rentowy są niewystarczające do wykazania spełnienia przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższe Sąd, przy zastosowaniu art. 3 i art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. nr 237, poz. 1656), na mocy art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez przyznanie mu prawa do żądanego świadczenia.

Uzasadniając swoje stanowisko ubezpieczony wskazał, iż nie podziela stanowiska Sądu I instancji, który odmówił mu zaliczenia do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych okresu od 15 lipca 2004 r. do 22 kwietnia 2006 r. w (...). Skarżący podkreślił, że zgodnie z art. 2 § 1 ustawy z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski statkiem morskim jest każde urządzenie pływające przeznaczone lub używane do żeglugi zwane dalej „statkiem”. A skoro tak, to barka, na której pracował wnioskodawca również jest statkiem. Dodatkowo ubezpieczony podkreślił, że barka na której pracował posiada Kartę Bezpieczeństwa wydana przez Urząd Morski w G., przy czym aby ją otrzymać barka musiała posiadać świadectwa kwalifikacyjne wydane przez polski Rejestr Statków w G..

Poza tym skarżący wniósł o zaliczenie mu do stażu szczególnego okresu zatrudnienia w (...) A. T. od 1 października 2001 r. do 30 sierpnia 2003 r. w charakterze mechanika okrętowego.

### ***Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:***

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zaś w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił on też błędów w rozumowaniu w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, albowiem prawidłowo zinterpretował i zastosował odpowiednie przepisy prawa.

Sąd Apelacyjny podziela argumenty zawarte w uzasadnieniu Sądu Okręgowego i przyjmuje je za własne nie znajdując tym samym podstawy do ponownego przytaczania dokonanych już ustaleń faktycznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Przystępując do analizy zarzutów apelacyjnych wskazanych przez skarżącego w wywiedzionym środku zaskarżenia wskazać w pierwszej kolejności należy, że emerytura pomostowa jest świadczeniem przysługującym z nowego systemu emerytalnego dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. zatrudnionych w szczególnych warunkach/ charakterze, którzy nie mają prawa do emerytury określonej m.in. w przepisach art. 32, 46 i 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, zwłaszcza z uwagi na niespełnienie, do końca 2008 r., warunków nabycia uprawnień do tych świadczeń. Rozwiązania zawarte w tej ustawie dotyczą osób objętych pracowniczym systemem ubezpieczeń społecznych i mają charakter przejściowy oraz obejmują zamkniętą liczbę określonych podmiotów (por. uzasadnienie ustawy z 19 grudnia 2008r., strona internetowa Sejmu, VI kadencja, nr druku: 1070).

Stosownie do definicji zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. nr 237, poz. 1656 ze zm.), prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, mogące z wiekiem

z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, stawiające przed pracownikami - mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej - wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei pod pojęciem prac o szczególnym charakterze ustawodawca rozumie, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy, prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się.

W ust. 7 art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych wskazano, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy (tj. przed 1 stycznia 2009 r.) prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do tego świadczenia przysługuje pracownikowi, który spełnił łącznie następujące warunki: 1. urodził się po 31 grudnia 1948 r.; 2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; 3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; 5. przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; 6. po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych; 7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy. Ustawa o emeryturach pomostowych dopuściła odstępstwa od przesłanki wymienionej w jej art. 4 pkt 6, wskazując w art. 49, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, spełniła warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12, a w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach/szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować, jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3).

Przekładając powyższe na grunt analizowanej sprawy w pierwszej kolejności wskazać należy, że wnioskodawca nie wykazał, aby po 31 grudnia 2008 r. pracował w warunkach szczególnych, stąd brak jest podstaw do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 powołanej wyżej ustawy o emeryturach pomostowych. Zaznaczyć jednak trzeba, że nie wykazanie powyższego warunku nie przesądza jeszcze o odmowie przyznania wnioskującemu prawa dożądanego świadczenia, albowiem, zgodnie z art. 49 powołanej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, ale spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12, a nadto w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Podkreślić należy, że zgodnie z powołanym przepisem (który ma charakter przepisu przejściowego), prawo do emerytury pomostowej nabywają te osoby, które nie spełniły tylko jednego z wyżej wymienionych warunków, tj. nie pracują w szczególnych warunkach

lub szczególnym charakterze określonym w ustawie o emeryturach pomostowych po 31 grudnia 2008r. Muszą jednak mieć już teraz wypracowany staż w warunkach szczególnych, które za takie uznaje ustawa o emeryturach pomostowych (a nie tylko ustawa o emeryturach i rentach z FUS o szerszym wachlarzu prac). Wnioskodawca – jak wykazało przeprowadzone przez Sąd Okręgowy postępowanie dowodowe – powyższych warunków nie spełnia, albowiem nie udowodnił 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych (o którym mowa w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych) przed 1 stycznia 2009 r.

Sąd I instancji, po przeprowadzeniu wyczerpującego postępowania dowodowego uznał, iż – poza okresami wykonywania zatrudnienia w warunkach szczególnych zaliczonymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w łącznej liczbie 11 lat 4 miesięcy i 9 dni – zaliczeniu do stażu tzw. „szczególnego” podlegają również okresy od 26 listopada 1987 r. do 1 grudnia 1987 r., od 29 grudnia 1987 r. do 21 września 1988 r., od 24 stycznia 1989 r. do 30 stycznia 1990 r., od 20 maja 1990 r. do 26 kwietnia 1991 r., kiedy to ubezpieczony był zatrudniony, jako członek załóg morskich, w charakterze członka ekipy remontowej, motorzysty, smarownika – magazyniera. Wobec powyższego uznać należało, że J. B. wykazał łącznie 13 lat 11 miesięcy i 26 dni okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Jednocześnie Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że nie jest możliwym zaliczenie do stażu szczególnego ubezpieczonego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) A. T. we W. na stanowisku motorzysty okrętowego od 1 października 2001 r. do 30 sierpnia 2003 r. oraz - na tożsamym stanowisku - w (...) S.A. w W. od 15 lipca 2004 r. do 22 kwietnia 2006 r., albowiem wówczas ubezpieczony wydawał paliwo z barki stacjonującej w porcie na podpływające do niej statki. Barka zaś, jako taka, nie jest statkiem żegluga morskiej. Poza tym, rodzaj pracy wykonywanej przez ubezpieczonego we wskazanych wyżej okresach nie został wymieniony w załączniku nr 1 - wykaz prac w szczególnych warunkach ani w załączniku nr 2 - wykaz prac o szczególnym charakterze do ustawy o emeryturach pomostowych.

Przedmiotowe ustalenie podzielił również Sąd Apelacyjny. Zdaniem instancji odwoławczej trafnym jest zaprezentowany przez Sąd I instancji pogląd zgodnie, z którym praca na barce pozbawionej napędu, przemieszczającej się za pomocą holownika oraz – co do zasady – przycumowanej przy nabrzeżu, nie może zostać zaliczona do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, o których mowa w załączniku nr 1 pkt 23 ustawy o emeryturach pomostowych, tj. do pracy wykonywanej na statkach żegluga morskiej.

Żegluga morska – jak wynika z definicji zamieszczonej na stronie <http://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%BBegluga> - realizowana jest między portami morskimi za pomocą wyspecjalizowanych statków, np.: statków pasażerskich do przewozu osób, statków typu (...) do przewozu samochodów ciężarowych i wagonów kolejowych z towarem, kontenerowców do przewozu towarów w kontenerach, gazowców rozmaitego rodzaju do przewozu gazu w różnej postaci, tankowców do przewozu towaru płynnego, głównie produktów przemysłu naftowego, drobnicowców do przewozu towarów liczonych w sztukach oraz masowców do przewozu towarów sypkich.

Ze względu na rejon pływania żeglugę podzielić można na:

- żeglugę krajową – podróże po morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym (żegluga przybrzeżna)
- żeglugę przybrzeżną – podróże po Morzu B. do 8° długości geograficznej wschodniej (każdy kraj ma swoją definicję i obszar tej żegluga)
- żeglugę międzynarodową – podróże po obszarach morskich innych niż wymienione powyżej, zwana też żegluga wielką

Barka to rodzaj statku o płaskim dnie, służącego do transportu ładunków w żegludzie śródlądowej. Barki są najczęściej pozbawione własnego napędu.

Jeśli zatem wnioskodawca w spornych okresach przebywał na barce, która co do zasady, była przycumowana przy nabrzeżu, to nie można uznać, że wykonywał on pracę na statkach żegluga morskiej, albowiem choć barka bezsprzecznie jest statkiem, który - co podkreślał skarżący - podlega wpisowi do Polskiego Rejestru Statków, to jednak praca na niej nie była – zasadniczo – związana z pływaniem. Za pływanie bowiem nie może zostać uznany sam fakt

przebywania statku na wodzie, czy też podpływanie za pomocą holownika do dużych jednostek celem zatankowania paliwa. Oczywistym jest, że wnioskodawca będąc zatrudnionym na barce był zobligowany do przedstawienia wszelkich dokumentów uprawniających go do odbywania podróży morskich oraz poświadczających jego umiejętności w zakresie żeglugi, albowiem już sam fakt przebywania na jednostce znajdującej się na wodzie i wykonywanie na niej obowiązków pracowniczych wiązał się z koniecznością legitymowania się stosownymi uprawnieniami. Powyższe jednak nie jest jednoznaczne z uznaniem wykonywanego przez niego zatrudnienia za zatrudnienie, o którym mowa w załączniku nr 1 poz. 23 do ustawy o emeryturach pomostowych

Powyższej oceny nie zmienia również fakt wystawienia ubezpieczonemu przez (...) S.A. w W. świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, z którego wynika, że w okresie od 15 lipca 2004 r. do 22 kwietnia 2006 r. z wyłączeniem okresu od 8 kwietnia 2006 r. do 22 kwietnia 2006 r. wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku wymienionym w wykazie A, dziale VIII, poz. 6 (prace na jednostkach pływających w portach morskich i w stoczniach morskich) załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43). Podkreślić bowiem należy, że świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie stanowi dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Świadectwo to traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Tym samym treść świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach podlega weryfikacji zarówno w toku postępowania administracyjnego przed organem rentowym, jak i w toku postępowania sądowego przed sądami ubezpieczeń społecznych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 sierpnia 2014 r., III AUa 2207/13, LEX nr 1506208). W toku postępowania dowodowego przeprowadzonego zarówno przed Sądem I jak i II instancji ustalono, że barka, na której zamustrowany był ubezpieczony nie była jednostką pływającą, o której mowa w powołanym wyżej załączniku do rozporządzenia. A skoro tak, to nie było również możliwym uwzględnienie do stażu szczególnego wnioskodawcy - w oparciu o treść art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych - wskazanego wyżej okresu.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, podzielając stanowisko Sądu I instancji i uznając apelację wnioskodawcy za bezzasadną, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.